

Dergi: Medrese İtikatları

Tarih: 6 Eylül 1329

Tahsilde bulunanlar için mütemâdiyen çalışmak kâbil olamayacağından öteden beri münasip vakitlerde tatile mecburiyet hissedilmiştir. Aylarca tahsilde bulunan talebe-i ulûm bu tatil esnasında biraz rahat eder, âzâ-ı bedeniyelerini, kuvvâ-yı zihniyesini dinlendirir. İhtiyaâcât-ı beşeriyesine ait husûsâtı rû'vette bulunur, akraba ve ehibbâsıyla mülâkat ederek vezâif-i içtimâiyelerini ifaya muvaffak olur, ba'dehû bir şevk-i cedîd ile tahsiline takibe başlayarak mâlûmatını tezyide çalışır.

İşte İstanbul'da dahi şuhûr-ı selâse münasebetiyle başlamış olan tatile bu günlerde hâtime veriliyor, talebe hayatında yeniden bir faaliyet uyanmaya başlıyor.

Ey talebe-i ulûm! Ey nûr-ı bâsıra-i ümmet olan zümre-i muhlîsin! Bütün âlem-i İslâmiyet size bakıyor, bütün Müslümanlar sizden müstefid ve müstenir olmak istiyor, siz kazanacağınız ilim ve fazilet ile hüsn-i ahlâk ve mekârim ile bütün millet-i İslâmiye için bir numûne-i imtisal olmaya çalışmalısınız. Çalışınız! Lâyenkati bir metanetle tahsîl-i kemâle çalışınız! Bilmelisiniz ki dîn-i mübînî muhafaza etmek, İslâmiyet'i din düşmanlarına karşı müdafaa eylemek sizin uhdenize müterettip bir vazife-i mukaddesdir.

Ey talebe-i zevi'l-ihiram! Bilmelisiniz ki ilim öyle bir latife-i kudsiyedir ki erbabının kadri "İnnemâ yehşallâhe..." (إِنَّ مَا يَهْدِيهِ اللَّهُ...) âyet-i kerimesiyle, "el-Ulemâu ümenâu'r-rusul" (الْعُلَمَاءُ أُمَمٌ أَوْ رُسُلٌ) [Âlimler, peygamberlerin eminleridir] gibi birçok ehâdis-i şerîfe ile i'lâ buyurulmuştur.

Evet ilim bir latife-i kudsiye, bir mevhibe-i ilâhiye, bir atıyye-i lâhûtiyedir. Bugün âlem-i medeniyeti tezyin eden, enzâr-ı mütefekkirîni nurlar içinde bırakan bedâyi-i gûnâgûn terakki bütün ulûm ve maârifin semerât-ı cemilesinden başka bir şey değildir.

İlmin uluvv-i kadrini ber-vech-i bihterîn

İsbât eder şehâdet-i "Hel yestevi'illezîn"

Efrâd-ı beşeriyenin mahlûkât-ı saireden efdal ve eşref bulunması kuvvet ve satveti sayesinde

midir? Elbette değildir. Zira birçok zîhayat mahlûkat görüyoruz ki insanlardan daha metin, daha kaviyyü'l-bünye olarak yaratılmıştır. Bu hâlde insanların kadrini i'lâ eden, insanları mübâreze-i hayâtiyede mahlûkât-ı saireye galib eyleyen şey nedir? Şüphe yok ki mütehallî buldukları ilim ve marifetten başka bir şey değildir.

İnsanlar bu latife-i rabbâniye, bu nûrâniyet-i ebediye sayesinde ki hakâyık-ı eşyaya muttali olur, insaniyete lâayk güzel güzel huylar ile tezyin-i zat eder, vezâif-i dîniye ve medeniyesini hüsn-i icraya muvaffak olur:

□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□

□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □□□

Cemiyet-i beşeriyenin maruz bulunduğu ihtiyâcât-ı mütenevviyanın istifası ancak ilim ve kemâlât ile mümkün olabilir. İhtiyâcât-ı maddiyesini istifa edemeyen bir cemiyet, hayât-ı maddiyeden mahrum kalacağı gibi ihtiyâcât-ı rûhiyesini tatmin edemeyen bir millet dahi hayât-ı mâneviyeden behre-yâb olamaz.

Zaman zamân-ı terakkî cihân cihân-ı ulûm

Olur mu cehl ile kâbil bekâ-yı cem'iyât

Havâ-yı nesîmenin temevvücât-ı latifesinden mahrum olan yerlerde idame-i hayat mümkün olamayacağı gibi nefehât-ı ilim ve marifetten bî-nasip olan akvâm arasında da bedâyi-i ulviye-i medeniyeden eser görülemez. Hayât-ı uzviyeyi temin eden leziz leziz miyâh-ı câriyeden müstefid olamayan arazide çimenler, varaklar, çiçekler latif latif renkler ile tezyin ve tenvir edemeyeceği gibi füyûz-ı ilim ve marifetten sîrâb olamayan milletler içinde de âsâr-ı münevvere-i fazilet-i pîrâye-bahş zuhur olamaz.

İşte bunun içindir ki bir şâir-i nezîhü'l-beyan;

□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□

□□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَسَلَّمَ

وَاغْنِنَا بِعِلْمِهِ وَتَقْوَاهُ وَتَحَنُّنِهِ وَرَحْمَتِهِ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَلَا يَنْصُرُ وَلَا يَنْجِيْ

diyerek ilmin meziyet-i âliyesini takdirde bulunmuştur.

Muhît-i İslâmiyet'te ilmin bir farîza-yı dîniye, bir vazîfe-yi mühimme-i inâaniye olduğu, "Talebu'l-ilm farîzatün" (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَسَلَّمَ) [İlim talep etmek farizadır] hadîs-i şerîfiyle sabittir.

İslâmlar saâdet-i dâreyini temin için behemehal ilim ve marifete muhtaç bulduklarını Risâlet-meâb Efendimiz'in "Men erâde'd-dünyâ fe-aleyhi bi'l-ilm ve men erâde'l-âhira fe-aleyhi bi'l-ilm ve men erâdehümâ ma'an fe-aleyhi bi'l-ilm" (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَسَلَّمَ) [Kim dünyayı isterse ilimle meşgul olmalıdır, kim âhireti isterse yine ilimle meşgul olmalıdır ve kim hem dünyayı hem de âhireti isterse yine ilimle meşgul olmalıdır] emr-i nebevîleri sayesinde pek güzel idrak eylemişlerdir.

Hâce-i Kâinât Efendimiz "Men istevâ yevmâhu fe-huve mağbûn" (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَسَلَّمَ) [İki günü bir olan zarardadır] kelâm-ı hikmet-ittisâmıyla insanların mütemadiyen kesb-i kemâle mecbur, günden güne tezyîd-i terakkîye müftakir bulduklarını tefhim buyurmuşlardır.

İşte İslâmlar bu gibi evâmir-i kudsiyenin tesiriyledir ki bütün şubât-ı ulûm ve fûnûn ile iştilal etmiş, az bir zaman zarfında bütün âlem-i insâniyeti hayretler içinde bırakacak harikalar göstermiş, zerrât-ı kâinâtın bir kanun-ı tekâmüle tâbi olduğunu bütün hayât-ı uzviyenin ahkâm-ı umûmiye-i istifâdan nasiptar bulunduğunu bütün akvâm ve ümemden daha güzel anlamışlardır.

(Mâba'di var)

Fâtiḥ Dersiâmlarından

Erzurûmî Ömer Nasûhi

Hazırlayan: Seyfullah Gümruk

Editör: Ahmet Yasin Çomođlu

Link